

Агенција за спречавање корупције

Пријава могућег кршења закона из надлежности Агенције током изборне кампање

Опис битних чињеница:

Председница Народне скупштине је 13. априла 2025. расписала изборе за одборнике у скупштинама две локалне самоуправе – Граду Зајечару и општини Косјерић, чиме је, у смислу закона, почела изборна кампања.

<http://www.parlament.gov.rs/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B5.50904.43.html>

Коалиција политичких странака, које чине окосницу владајуће већине у Републици Србији, поднела је заједничку изборну листу у Косјерићу, док је Српска напредна странка самостално поднела изборну листу у Зајечару. Обе ове листе носе исти назив: „Не дамо Србију – АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ“. Листе су поднете изборним комисијама 17. априла 2025.

https://www.rik.parlament.gov.rs/extfile/sr/files/additionalDocuments/660/944/Resenje%20o%20proglasenju%20izborne%20liste%20Ne%20damo%20Srbiju_ALEKSANDAR%20VUCIC.pdf

<https://www.rik.parlament.gov.rs/extfile/sr/files/additionalDocuments/660/971/ИНФОРМАЦИЈА.pdf>

На званичној презентацији Града Зајечара (нисмо проверавали друге званичне канале комуникације) 26.4.2025. објављена је вест под називом: **„Завршена комплетна реконструкција пута до Грлишта“**.

У вести се каже да је заменик градоначелника Зајечара, Владимир Виденовић, са сарадницима, „обишао завршетак радова у дужини од пет километара“, и представљени су детаљи око радова (вредност, извођач, поједине активности које су спроведене и које су преостале), као и очекиване користи за мештани и посетиоце. Уз вест је објављен и видео прилог (снимак са висине, са пратећим написима). Цитирана је и изјава јавног функционера из које се може закључити да је реч о републичкој инвестицији („инвеститор је држава“). На крају, функционер се захвалио „председнику државе и свима који су ово реализовали“.

<http://www.zajecar.info/4115-zavrsena-kompletna-rekonstrukcija-puta-do-grlista>

Према одредбама Статута Града Зајечара, („Сл.лист града Зајечара“, бр. 4/2019), у члану 60. ст. 2. је прописано да *Градоначелник има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност*.

У члану 62. су прописане следеће надлежности градоначелника:

1. представља и заступа Град; 2) предлаже начин решавања питања о којима одлучује Скупштина града; 3) наредбодавац је за извршење буџета; 4) оснива градску службу за инспекцију коришћења буџетских средстава и службу за интерну ревизију Града; 5) оснива буџетски фонд и утврђује програм коришћења средстава буџетског фонда, у складу са законом; 6) одлучује решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве; 7) даје сагласност на опште акте којима се уређују број и структура запослених у установама које се финансирају из буџета Града и на број и структуру запослених и других лица која се ангажују на остваривању програма или дела програма корисника буџета Града; 8) усмерава и усклађује рад Градске управе; 9) представља Градско веће, сазива и води његове седнице; 10) доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, овим статутом или одлуком Скупштине града; 11) одлучује о давању у закуп грађевинског земљишта у јавној својини Града у складу са законом и другим прописима; 12) одлучује о давању у закуп, односно на коришћење пословног простора и станова у јавној својини, односно режиму коришћења Града, у складу са законом и другим прописима; 13) одлучује о прибављању и давању у закуп, односно на коришћење покретних ствари у јавној својини Града; 14) даје претходну сагласност носиоцима права коришћења на стварима у јавној својини Града (месним заједницама, установама и другим организацијама) за давање у закуп тих ствари; 15) врши распоред коришћења службених зграда и пословних просторија у јавној својини Града; 16) закључује уговоре у име Града, на основу овлашћења из закона, статута и одлука Скупштине града; 17) у име Града закључује колективне уговоре за органе и за предузећа, установе и друге јавне службе чији је оснивач Град; 18) одлучује о организовању и спровођењу јавних радова; 19) закључује уговор о донацији од физичког или правног лица; 20) доноси одлуку о проглашењу ванредне ситуације у Граду у складу са законом, командант је Градског штаба за ванредне ситуације по положају, доноси одлуку о проглашењу и о укидању ванредне ситуације на предлог Градског штаба за ванредне ситуације; 21) доноси одлуку о проглашењу дана жалости у Граду; 22) информисе јавност о свом раду; 23) подноси жалбу Уставном суду Републике Србије ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа Града онемогућава вршење надлежности Града; 24) образује стручна саветодавна радна тела за поједине послове из своје надлежности; 25) поставља и разрешава помоћнике градоначелника; 26) доноси акта из надлежности Скупштине града у случају ратног стања или елементарних непогода, с тим што је дужан да их поднесе на потврду Скупштини чим она буде у могућности да се састане; 27) врши и друге послове утврђене овим статутом и другим актима Града.
2. Градоначелник је одговоран за благовремено достављање података, списка и исправа, када то захтева надлежни орган Републике који врши надзор над радом и актима извршних органа Града.

<http://www.zajecar.info/files/document/2021/6/Statut-grada-Zajecara.pdf>

Из наведеног се може закључити да обилазак радова и обавештавање јавности о току радова који се одвијају на територији Града не спада у надлежност градоначелника, нити се у конкретном случају може повезати са другим надлежностима градоначелника (нпр. из вести је јасно да је реч о радовима које Град Зајечар није уговорио). Постоји могућност да је ова надлежност прописана неким другим актом Града, али о томе немамо сазнања.

Заменик градоначелника Зајечара, Владимир Виденовић, је кандидат и први на коалиционој изборној листи „Александар Вучић-Не дамо Србију“ на изборима у граду Зајечару.

Могуће кршење закона

Закон о спречавању корупције забрањује јавном функционеру да користи јавне ресурсе за промоцију политичких субјеката, што подразумева позивање бирача да гласају за политички субјект на изборима, као и за било који други вид политичких активности. Јавни ресурс је у смислу истог закона свако добро које је у јавној својини или које користе органи локалне самоуправе, што укључује и званичну интернет презентацију. Такође, јавним функционерима је забрањено да буду зависни од лица која би могла да утичу на њихову непристрасност, као и да користе јавну функцију зарад стицања било какве користи или погодности за себе или повезано лице.

Постоји сумња да је заменик градоначелника Зајечара прекршио ове обавезе и забране на два начина:

1. Из описаног се може закључити да је он **предузео службену радњу** (активност у својству јавног функционера) – обилазак радова код Грлишта – иако за њу није био овлашћен и да је тако прекорачио границе свог службеног овлашћења, а све то у циљу остваривања погодности (промоција у изборној кампањи) за политички субјект са којим је повезан (коалиција која је поднела изборну листу на којој је он први кандидат). При том су, за ту промоцију вероватно били искоришћени и поједини јавни ресурси Града Зајечара (нпр. опрема за снимање из ваздуха, рад сарадника, превоз до локације). Постоји могућност да наведене законске одредбе нису повређене, уколико је неким актом Града Зајечара прописана надлежност градоначелника да врши послове ове врсте (обилазак радова чији је финансијер Република Србија, обавештавање грађана о свакој фази изведених радова) и уколико градоначелник то и иначе редовно чини, било да је у току кампања за локалне изборе или не, што би требало утврдити у поступку по пријави. Уколико је постојала дужност градоначелника да спроведе описане службене радње, у поступку по пријави би требало утврдити и да ли је градоначелник Зајечара био спречен да их обави, па је то морао да учини његов заменик.
2. У изјави датој током обиласка, јавни функционер се **захвалио „председнику државе“**, иако је очигледно да тај државни орган није могао бити инвеститор изведених радова испред Републике Србије (у вести се помиње предузеће „Србијааутопут“ као извођач радова, али не и наручилац посла). Председник Републике, као што је познато није орган који је надлежан за финансирање радова на националним или локалним путевима, нити за одлучивање о томе који ће радови бити финансирани. Такође је опште позната чињеница да је председник Републике Србије Александар Вучић. Његово и ме и презиме је део изборне листе која учествује на изборима у Зајечару и са којом је јавни функционер повезан. Када се то има у виду, може се закључити да је изражавање захвалности „председнику државе“ за изведене радове имало за циљ да утиче на грађане Зајечара да ове јавне радове повежу са Александром Вучићем, па самим тим и са изборном листом која на локалним изборима у Зајечару учествује под његовим именом, како би грађани на локалним изборима гласали за ту изборну листу. Постоји могућност да је председник државе (Александар Вучић) заиста заслужан за извођење радова на путу код Грлишта, односно, да је неовлашћено утицао на

надлежне органе власти да се ови радови финансирају и да је то заменику градоначелника Зајечара познато, што би требало утврдити у поступку по пријави.

Тим за мониторинг изборне кампање